

МАТЕРІАЛИ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ,

ПРИСВЯЧЕНОЇ 30-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ
КАФЕДРИ ТЕРАПІЇ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА
П. І. ЛОКЕСА

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

23-24 жовтня 2024 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

Матеріали

*VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 30-річчю заснування кафедри
терапії імені професора П. І. Локеса*

23–24 жовтня 2024 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2024

Кручиненко О. В., Латухін О. Є. ЕФЕКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ КОПРООВОСКОПІЇ ЗА ДИКРОЦЕЛІОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	141
Мележик А. В. ОСОБЛИВОСТІ СЕЗОННОЇ ДИНАМІКИ САРКОПТОЗУ ТА ОТОДЕКТОЗУ СОБАК	144
Моторна І. І., Євстаф'єва В. О., Дмитренко Н. І. ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ЗАРАЗНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ШКІРИ У СОБАК ТА КОТІВ	146
Окружко П. В., Євстаф'єва В. О. СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕМБРІОНАЛЬНИМИ СТАДІЯМИ НЕМАТОД РОДУ <i>HETERAKIS</i> УМОВАХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ	148
Плахотна Є. В., Євстаф'єва В. О. ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ПОШИРЕННЯ ЗБУДНИКІВ АКАРОЗІВ У М'ЯСОЇДНИХ ТВАРИН	151
Пономаренко В. М., Євстаф'єва В. О. ПОШИРЕННЯ НЕМАТОДРОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ	153
Романишина Т. О., Лахман А. Р., Бегас В. Л. ІМУНОПАТОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ ВІРУСУ РОДУ <i>PARAMYXOVIRUS</i> НА ОРГАНІЗМ ТЕЛЯТ	155
Скорінова А. О., Білан М. В. ЕПІЗООТИЧНА СИТУАЦІЯ ЩОДО ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ СОБАК І КОТІВ У М. ДНІПРО	157
Соколюк В. М., Лігоміна І. П. НАКОПИЧЕННЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ В ЇСТІВНИХ ГРИБАХ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ	159
Суворов Р. С., Мельничук В. В. РІВЕНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ЗМИВІВ З ЛАП СОБАК ООЦИСТАМИ <i>CYSTOISOSPORA</i> <i>CANIS</i>	161
Тігаренко О. В., Микитенко А. О. ВИКОРИСТАННЯ КОРИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ <i>ESCHERICHIA COLI</i>	163
Фещенко Д. В., Кривцун Д. В., Згозінська О. А. ПРОБЛЕМА СПОНТАННОГО ВИЯВЛЕННЯ І ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ РІДКИХ ВИДІВ ЛЕГЕНЕВИХ НЕМАТОД У КОТІВ	165
Щербакова Н. С., Передера С. Б. ВИЗНАЧЕННЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ	169

Суворов Р. С., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
Інститут ветеринарної медицини НААН України, м. Київ
e-mail: melnychuk86@gmail.com

РІВЕНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ЗМИВІВ З ЛАП СОБАК ООЦИСТАМИ *CYSTOISOSPORA CANIS*

Вступ. Грунт має високу ємність поглинання і він є головним акумулятором та сорбентом токсикантів. Представляючи собою геохімічний бар'єр для забруднюючих речовин, ґрунтовий покрив оберігає суміжні середовища від техногенного впливу. Забруднення ґрунту призводить до несприятливого впливу на здоров'я людей та тварин, поширення інфекційних та інвазійних захворювань, погіршення якості продуктів харчування, підземних та поверхневих вод, атмосферного повітря [1, 2].

Проведення санітарно-паразитологічного моніторингу об'єктів довкілля, як фактора передачі паразитів, передбачає індикацію збудників та визначення ступеня контамінації різних субстратів, зокрема ґрунту. Грунт та пісок є найбільш епідеміологічно значущими субстратами при геопаразитозах, таких як нематодози та кокцидіози. За цих паразитозів при сприятливих кліматичних умовах, яйця або ооцисти паразитів тривалий час зберігаються, розвиваються та досягають інвазійної стадії, сприяючи поширенню паразитарних хвороб [4, 6].

Санітарно-гельмінтологічні дослідження – це невід'ємний компонент комплексної оцінки санітарного стану об'єкта. Лабораторний санітарно-паразитологічний контроль є основним і найчастіше єдиним способом встановити ступінь ризику зараження тварин збудниками паразитозів [3, 5].

Метою досліджень було дослідити рівень контамінації ооцистами цистоізоспор об'єктів довкілля у м. Харків.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили впродовж 2022–2024 рр. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету та в умовах приватної ветеринарної клініки «Довіра» (м. Харків).

Санітарно-паразитологічному дослідженню піддали змиви, відібрані з лап собак, що мешкають території міста Харкова. Встановлювали показник екстенсивного та інтенсивного індексу контамінації (ЕІК, % та ІІК, ооцист). Дослідження проводили за стандартизованою методикою. Всього досліджено 129 зразків змивів.

Результати дослідження. Проведеними дослідженнями встановлено, що рівень контамінації лап собак цистоізоспорами на території м. Харків становив: виявлено 16 % позитивних проб, екстенсивний індекс контамінації – 12,40 %, інтенсивний індекс контамінації – $2,38 \pm 0,43$ ооцист/зразок. Причому загальна кількість виявлених ооцист становила 38 екз. Також, виявлено, що найбільш забрудненими ооцистами цистізоспор були змиви з лап собак, які вигулювалися на території прибудинкових територій (ЕІК – 22,44 %, ІІК – $2,73 \pm 0,59$ ооцист/зразок) (рис. 1, 2).

Менш контамінованими ооцистами цистоізоспор були змиви з лап собак, які вигулювалися на території міських скверів та парків (ЕІК – 9,30 %, ІІК – $1,75 \pm 0,48$ ооцист/зразок) та позаміських озелених територій (ЕІК – 1,0 %, ІІК – 1 ооцист/зразок).

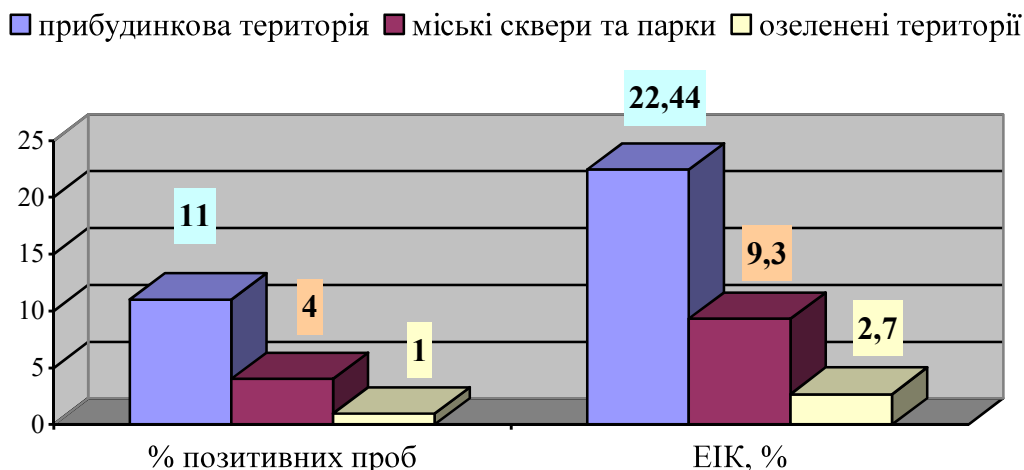

Рис. 1. Показники контамінації змивів з лап собак ооцистами цистоізоспор

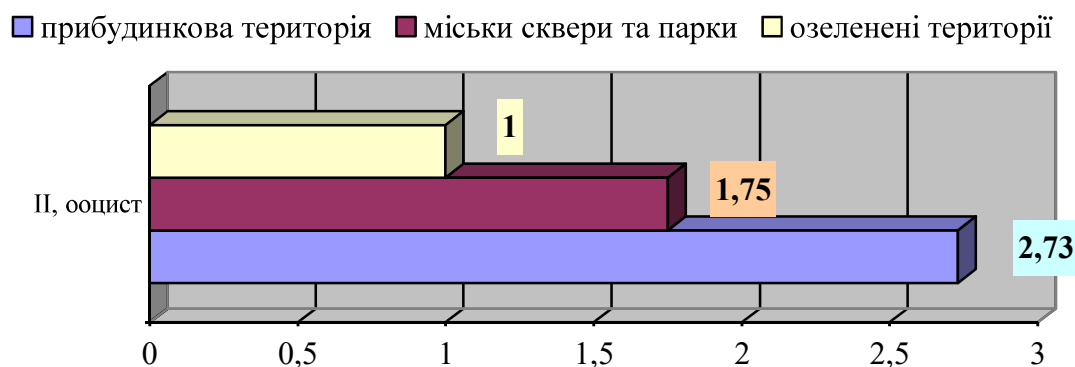

Рис. 2. Показники інтенсивного індексу контамінації лап собак ооцистами цистоізоспор

Водночас, загальна кількість виявлених ооцист цистоізоспор залежно від місць вигулу собак становила: на території прибудинкових територій – 30 ооцист, міських скверів та парків – 7 ооцист, позаміські озеленені території – 1 ооциста.

Висновки. 1. Встановлено, що рівень контамінації лап собак цистоізоспорами на території м. Харків становив з боку екстенсивного індексу контамінації – 12,40 % та інтенсивного індексу контамінації – $2,38 \pm 0,43$ ооцист/зразок.

2. Найбільш забрудненими ооцистами цистізоспор виявилися змиви з лап собак, що вигулювалися на прибудинкових територіях, де екстенсивний індекс контамінації становив 22,44 % за інтенсивного індексу контамінації – $2,73 \pm 0,59$ ооцист/зразок.

Література

2. Волошина Н. О. Дезінвазія ґрунту наночастками магнію. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Біологія.* 2009. № 878, Вип. 10. С. 65–68.

1. Волошина Н. О. Ефективність застосування наноаквахелатів магнію для дезінвазії осередків паразитарного забруднення. *Біологія тварин.* 2012. Т. 14, № 1-2. С. 370–376.

3. Impact of informal settlements and wastewater treatment plants on helminth egg contamination of urban rivers and risks associated with exposure / I. D. Amoah et al. *Environmental Monitoring and Assessment.* 2020. № 192 (11). P. 713. doi:10.1007/s10661-020-08660-0

4. Wojar H., Kłapeć T. (2018). Contamination of selected recreational areas in Lublin Province, Eastern Poland, by eggs of *Toxocara* spp., *Ancylostoma* spp. and *Trichuris* spp. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine.* 2018. № 25 (3). P. 460–463. doi:10.26444/aaem/92252

5. Matsuo J., Nakashio S. Prevalence of fecal contamination in sandpits in public parks in Sapporo City, Japan. *Veterinary Parasitology*. 2005. № 128 (1-2). P. 115–119. doi:10.1016/j.vetpar.2004.11.008

6. Parasitological contamination with eggs *Ascaris* spp., *Trichuris* spp. and *Toxocara* spp. of dehydrated municipal sewage sludge in Poland / J. Zdybel et al. *Environmental Pollution*. 2019. № 248. P. 621–626. doi:10.1016/j.envpol.2019.02.003

УДК 636.09:579.864:615:636.085/.087

Тітаренко О. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Микитенко А. О., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

e-mail: olena.titarenko@pdau.edu.ua, anzhelika.mykytenko@st.pdau.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ КОРИСНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ *ESCHERICHIA COLI*

Вступ. Ешерихії (*Escherichia coli*) – рід грамнегативних бактерій з родини кишкових бактерій (*Enterobacteriaceae*). Вони дуже поширені в навколишньому середовищі. Більшість з цих бактерій є патогенними. *Escherichia coli* часто спричинюють ешерихіози у телят і дітей з ослабленим імунітетом, мастити у корів, запалення легень і сечостатевої шляхів у людини і тварин, можуть викликати алергію [8]. Потрібно постійно дотримуватися правил біобезпеки при роботі з патогенними штамами. Також існують непатогенні штами ешерихій, корисні властивості яких використовують у різних галузях.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження було проведення аналізу доступних наукових інформаційних джерел щодо використання корисних властивостей ешерихій у різних галузях, зокрема тваринництві та ветеринарії.

Результати дослідження. Одними з корисних властивостей цих бактерій є те, що *Escherichia coli* синтезують вітаміни комплексу В і К, а також антагоністично впливають на збудників сибірки, дизентерії, на стафілококи та інші бактерії [2].

Біохімічно ешерихії дуже активні. Усі вони розщеплюють лактозу, глюкозу, маніт, мальтозу, декстрозу, галактозу і ксилозу, розріджують желатину, редукують нітрати в нітрити, переважна більшість утворюють індол, але вони не розкладають інозит і не утворюють сірководень [2].

Непатогенні штами *Escherichia coli* використовують в різних корисних цілях, зокрема в різних галузях промисловості (харчовій, фармацевтичній, біотехнологічній, у тому числі при виробництві препаратів для ветеринарної медицини). Так непатогенний штам *E. coli* Nissle 1917 не містить патогенних факторів адгезії та не виробляє жодних ентеротоксинів чи цитотоксинів, він не інвазивний, не уропатогенний і швидко гине під впливом неспецифічних захисних факторів сироватки крові. Його використовують як пробіотик для лікування кишкових хвороб людини і тварин [8].

За допомогою ешерихій також отримують ферменти, зокрема здійснюють біосинтез стрептокінази (ферменту з класу гідролаз) [7].

Одним із прикладів використання цих бактерій в біотехнології є те, що *Escherichia coli* здатна виробляти H_2 і CO_2 з форміату за відсутності кисню. Каталітична активність забезпечується дією форміат-воденьліази, що є зв'язаним з мембраною мультиферментним комплексом, який складається з форміатдегідрогенази та гідрогенази. Стійке розкладання